

Väljaandja:	Justiitsminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.10.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2012
Avaldamismärge:	RT I, 07.09.2011, 6

Järelevalve korraldus vanglas

Vastu võetud 05.09.2011 nr 44

Määrus kehtestatakse „Vangistusseaduse” § 66 lõike 1¹, § 68 lõike 4 ja § 71 lõike 8 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala ja kohaldamine

(1) Määruses sätestatakse kinnipeetavate, vahistatute ja karistusjärgselt kinnipeetavate üle järelevalve korraldus, läbiotsimise ning erivahendite ja teenistusrelvade kasutamise kord, samuti tulirelva kandmise õigust omavad vanglateenistuse ametnikud.

(2) Kinnipeetava kohta käivaid sätteid kohaldatakse ka vahistatule ja karistusjärgselt kinnipeetavale, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

§ 2. Järelevalvetoimingud

Järelevalvetoimingud vanglas on:

- 1) isikute ja ruumide visuaalne või elektrooniline jälgimine;
- 2) vangla piirde ja territooriumi visuaalne või elektrooniline jälgimine;
- 3) isikute ja sõidukite vangla territooriumile sisenemise ja sealt väljumise seaduslikkuse kontrollimine ja registreerimine;
- 4) isikute ja transpordivahendite vanglasisene saatmine;
- 5) kinnipeetavate ja teiste vanglas viibivate isikute üle arvestuse pidamine ja arvu kontroll vangla kõigil objektidel;
- 6) vangla territooriumi ja ruumide, vanglasse sisenevate ja sealt väljuvate transpordivahendite ja isikute, kinnipeetavate ja nende asjade läbiotsimine;
- 7) kõigi vanglas viibivate isikute julgeoleku tagamine;
- 8) muud toimingud „Vangistusseaduse” ja vangla sisekorraeeskirjade täitmise ning vangla üldise julgeoleku tagamiseks.

2. peatükk Järelevalve korraldamine

1. jagu Ruumid ja rajatised

§ 3. Vangla piire

(1) Vanglat ümbritseb piire, mis koosneb järgmistest osadest:

- 1) sisemine hoiatuspiire, mis eraldab vangla siseterritooriumi vangla piirdest ning on kogu pikkuses iga 20 meetri tagant tähistatud hoiatustahvlitega „Seis! Vangla piire! Läheneda keelatud! Relvastatud valve!”. Kui sisemine hoiatuspiire puudub, tähistatakse hoiatustahvlitega põhipiire;
- 2) põhipiire, mis asub sisemise ja välimise hoiatuspiirde vahel;
- 3) välimine hoiatuspiire, mis eraldab vangla välisterritooriumi vangla piirdest ning on kogu pikkuses iga 20 meetri tagant tähistatud hoiatustahvlitega „Seis! Vangla piire! Läheneda keelatud! Relvastatud valve!”.

(2) Vangla arhitektuurilisest eripärast tulenevalt võib piire erineda käesoleva paragrahvi lõikes 1 kirjeldatud piirdest.

(3) Piirdel asub pääsla, mille kaudu vanglasse sisenetakse ja vanglast väljutakse.

(4) Vangla julgeoleku tagamiseks võib piirdele rajada lisarajatisi.

§ 4. Pääsla

(1) Pääsla on ruum või selle mõtteline osa, mille kaudu isikud ja transpordivahendid vanglasse sisenevad ja vanglast väljuvad.

(2) Pääsla koosneb sõidukite liikumiseks ettenähtud osast, isikute liikumiseks ettenähtud osast ja pääslas töötavate ametnike tööruumidest.

(3) Pääsla tööruumidesse sisenetakse pääslas töötava vanglaametniku loal või vangla direktori kinnitatud nimekirja alusel.

(4) Teenistuslikku järelevalvet teostaval ametnikul on õigus siseneda pääsla tööruumidesse igal ajal ja ta ei vaja selleks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikute luba.

(5) Pääsla läbimise täpsema korra kehtestab vangla direktor käskkirjaga.

§ 5. Peavalvekeskus

(1) Peavalvekeskus on ruum, kuhu on koondatud kõigi valve- ja isikukaitsesüsteemide (edaspidi *valvesüsteemid*) häire-, jälgimis- ja juhtseadmed.

(2) Valvesüsteemide keskseadmed, serverid ja salvestusseadmed paigutatakse eraldi ruumi, mis võimaluse korral paikneb peavalvekeskuse vahetus läheduses.

(3) Peavalvekeskusesse sisenetakse peaspetsialisti–korrapidaja (edaspidi *korrapidaja*) või inspektori–korrapidaja abi (edaspidi *korrapidaja abi*) loal või vangla direktori kinnitatud nimekirja alusel.

(4) Teenistuslikku järelevalvet teostaval ametnikul on õigus siseneda peavalvekeskusesse igal ajal ja ta ei vaja selleks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikute luba.

(5) Peavalvekeskuses peab alati viibima vähemalt üks vanglaametnik.

(6) Peavalvekeskuses on korrapidaja ja korrapidaja abi ning vajadusel teiste vanglateenistuse ametnike tööruumid.

§ 6. Korrapidaja ja korrapidaja abi ülesanded

Korrapidaja ja korrapidaja abi juhivad toimkonna liikmete tööd ja kontrollivad järelevalvetoimingute tegemist.

2. jagu

Järelevalve korraldus ja dokumentatsioon

§ 7. Valvepiirkond

(1) Valvepiirkond on järelevalve teostamiseks määratud territoorium, hoone, rajatis või nende osad.

(2) Vangla territoorium jaguneb valvepiirkondadeks. Valvepiirkonnad jagunevad sise- ja välisvalvepiirkondadeks.

§ 8. Toimkond

(1) Valvepiirkonnas teostab järelevalvet vangla valvemeeskond. Vangla valvemeeskond jaguneb toimkondadeks, kes täidavad ülesandeid vahetuste kaupa.

(2) Toimkonna koosseisus on korrapidaja, korrapidaja abi, teised peavalvekeskuses töötavad ametnikud, pääslas töötavad ametnikud, valvepiirkonnas järelevalvet teostavad ametnikud, läbiotsimise, vanglavälise ja vanglasisese saatmisega tegelevad ametnikud ja muud ametnikud.

(3) Valvepiirkonnas järelevalvet teostav toimkonna liige võib valvepiirkonnast lahkuda üksnes vahetu juhi loal.

§ 9. Toimkonna ettevalmistamine

Korrapidaja või korrapidaja abi teeb toimkonna ettevalmistamiseks järgmised toimingud:

- 1) koostab valveplaani esimese osa;
- 2) kontrollib toimkonna liikmete kohalolekut ja teenistuskõlblikkust ning vajaduse korral asendab liikmed;
- 3) määrab toimkonna liikmete valvepiirkonnad ja ülesanded;
- 4) teavitab toimkonna liikmeid eelmiste vahetuste ajal toimunud erakorralistest sündmustest ja muudest vangla julgeoleku seisukohast olulistest asjaoludest.

§ 10. Valveplaani ja selle koostamine

(1) Valveplaani koostab korrapidaja või korrapidaja abi valveplaani vormi alusel. Valveplaani koosneb kahest osast ja see koostatakse toimkonna vahetuse kohta.

(2) Valveplaani vormi kinnitab vangla direktor. Valveplaani vormil märgitakse valvepiirkondade kirjeldus, toimkonna liikmete arv ja jaotus valvepiirkondade vahel, toimkonna liikmete teenistusrelvade, ohjeldusmeetmete ja muude töövahendite kandmise vajadus ning väljad käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud andmete sisestamiseks.

(3) Valveplaani esimene osa koostatakse enne toimkonna vahetuse algust. Valveplaani teine osa koostatakse toimkonna vahetuse jooksul või viivitamata pärast vahetuse lõppu.

(4) Vangla direktor või tema määratud ametnik kinnitab valveplaani esimese osa enne vahetuse algust. Valveplaani teist osa tutvustatakse vangla direktorile või tema määratud ametnikule esimesel võimalusel.

(5) Valveplaani esimesse ossa märgitakse:

- 1) toimkonna vahetuse alguse ja lõpu kuupäev ning kellaaeg;
- 2) toimkonna liikmete nimed ja kantavad teenistusrelvad, erivahendid, ohjeldusmeetmed ja muud töövahendid;
- 3) vanglavälise saatmise andmed, sealhulgas saatja nimi, kinnipeetava nimi ning saatmise sihtkoht, kuupäev ja ajavahemik;
- 4) toimkonna liikmetele antavad juhised;
- 5) toimkonna liikmete vahetumise sagedus ja graafik toimkonna vahetuse jooksul, kui see on vajalik;
- 6) teave ajutise valvepiirkonna kohta, kui see on vajalik;
- 7) valvepiirkondadest peavalvekeskusesse teabe edastamise ajad, kui see on vajalik.

(6) Valveplaani teise ossa märgitakse:

- 1) toimkonna vahetuse ajal toimunud sündmuste ja nende lahendamise kirjeldus;
- 2) kõrvalekaldumised valveplaani esimesest osast;
- 3) korrapidaja või korrapidaja abi poolt valvepiirkondade kontrollimise ajad ja tulemused;
- 4) kinnipeetavate arv toimkonna vahetuse alguses, kinnipeetavate liikumine vahetuse jooksul vanglasse ja vanglast välja ning kinnipeetavate arv vahetuse lõpus;
- 5) peavalvekeskuses toimkondade vahetumisel üleantavate teenistusrelvade, ohjeldusmeetmete, erivahendite ja muude töövahendite nimekiri;
- 6) vahetuse üleandmisel vastuvõtmisel fikseeritud puudused;
- 7) kinnitus vahetuse üleandmise ja vastuvõtmise kohta.

(7) Valveplaani säilitatakse seitse aastat.

§ 11. Valveleht

(1) Valveleht on dokument, kuhu kantakse valvepiirkonda iseloomustavad andmed ja toimkonna vahetuse jooksul aset leidnud sündmused.

(2) Valvelehte peetakse iga valvepiirkonna kohta toimkonna vahetuse kaupa. Sama valvelehte võib põhjendatud vajaduse korral pidada mitme valvepiirkonna kohta.

(3) Valvelehele märgitakse järgmised andmed:

- 1) vahetuse alguse ja lõpu kuupäev ning kellaaeg;
- 2) valvepiirkonda määratud toimkonna liikmete nimed;
- 3) toimkonna vahetusel üleantavate teenistusrelvade, erivahendite, ohjeldusmeetmete ja muude töövahendite nimekiri;
- 4) kinnipeetavate arv vahetuse alguses ja vahetuse lõpus;
- 5) kinnipeetavate liikumine vahetuse jooksul;
- 6) valvepiirkonna kontrollimise ajad ja tulemused;
- 7) kinnitus valvepiirkonna üleandmise ja vastuvõtmise kohta;
- 8) muud vajalikud andmed.

(4) Valvelehte säilitatakse seitse aastat.

§ 12. Toimkonna liikme kohustused järelevalvet teostades

(1) Valvepiirkonnas järelevalvet teostava toimkonna liikme olulisemad ülesanded on:

- 1) jälgida oma valvepiirkonda;
- 2) rakendada abinõusid õigusrikkumiste ennetamiseks ja lõpetamiseks;
- 3) teavitada valveplaanis ettenähtud aegadel korrapidajat või korrapidaja abi olukorrast valvepiirkonnas;
- 4) teavitada korrapidajat või korrapidaja abi viivitamata erakorralisest sündmusest ja muudest kohest sekkumist nõudvatest sündmustest;
- 5) teha ringkäik sisevalvepiirkonnas vähemalt kord tunnis. Kui ametnik ei ole hõivatud muude tööülesannetega ja valveruumis või valvepostil viibib teine samasse valvepiirkonda määratud toimkonna liige, siis teeb ametnik sisevalvepiirkonnas ringkäiku;
- 6) teha ringkäike välisvalvepiirkonnas, kui valvepiirkonnas puudub mehitatud valve. Ringkäik tuleb teha vähemalt iga kahe tunni järel.

(2) Sisevalvepiirkonnas ringkäiku tehes tuleb kontrollida kambris toimuvat. Üldjuhul kontrollitakse kambris toimuvat visuaalselt läbi kambri ukse silma. Kui ukse silmast ei ole võimalik kambris toimuvat kontrollida, avatakse kontrollimiseks toiduluuk või kambri uks.

§ 13. Vahetu ohu tõrjumine

Vanglaametnik asub kohe tõrjuma vahetut ohtu vanglateenistuse ametniku või muu isiku elule ja tervisele. Vahetust ohust teavitatakse viivitamata korrapidajat või korrapidaja abi. Kui teavitamisest tulenev viivitus võib seada inimese elu ja tervise suuremasse ohtu, teavitatakse korrapidajat või korrapidaja abi vahejuhtumist esimesel võimalusel.

§ 14. Valvepiirkonna üleandmine ja vastuvõtmine

(1) Vahetust lõpetav toimkonna liige annab valvepiirkonna üle vahetust alustavale toimkonna liikmele valvelehe alusel.

(2) Valvepiirkonda üle andes:

- 1) viiakse läbi kinnipeetavate loendus, kui üleantavas valvepiirkonnas viibivad kinnipeetavad;
- 2) kontrollitakse valvepiirkonnas asuvate kambrite ja muude ruumide või rajatiste tehnilist seisukorda;
- 3) kontrollitakse üleantavate teenistusrelvade, erivahendite, ohjeldusmeetmete ja muude töövahendite olemasolu ja seisukorda.

(3) Kinnipeetavate loenduse käigus kontrollitakse kambrites paiknevate kinnipeetavate arvu ja isikut ning kinnipeetavate tervises seisundit.

(4) Vahetust alustav toimkonna liige kannab korrapidajale või korrapidaja abile ette valvepiirkonna olukorrast, avastatud puudustest ja valvepiirkonna vastuvõtmisest.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud lähtutakse ka juhul, kui valvepiirkond antakse üle toimkonna vahetuse ajal.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata Harku ja Murru Vanglas.

§ 15. Valvepiirkonna üleandmine tulirelva kandva toimkonna liikme poolt

(1) Tulirelva kandev toimkonna liige peab valvepiirkonna üleandmisel lisaks §-s 14 sätestatud veenduma enne, kui lubab valvepiirkonda vastu võtma saanud ametniku valvepostile või valveposti vahetusse lähedusse või valveruumi, et kõnealune ametnik vastab valveplaanile.

(2) Valvepiirkonna üleandmine toimub valveruumis või valvepostil.

§ 16. Tulirelva ja laskemoona üleandmine

(1) Kui vahetus on lõppenud, annab lõpetava toimkonna liige tulirelva, mis on tühjaks laetud ja millelt on salv eraldatud, ning salved koos laskemoonaga üle tulirelvi vastu võtma õigustatud ametnikule. Tulirelva tühjaks laadimine toimub laskemoona ja tulirelvi vastu võtma õigustatud ametniku juuresolekul.

(2) Tulirelvi vastu võttev ametnik kontrollib tulirelvade ja laskemoona korrasolekut välise vaatluse teel ning nende vastavust väljastamise nimekirjale.

(3) Tulirelvi, salvesid ja laskemoona hoitakse relvakapis.

(4) Iga ametnik, kellele teenistusülesande täitmiseks on väljastatud tulirelv, tagastab selle kohe pärast teenistusülesande täitmist käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

§ 17. Peavalvekeskuse üleandmine

- (1) Vahetust lõpetav korrapidaja või korrapidaja abi annab peavalvekeskuse üle vahetust alustavale korrapidajale või korrapidaja abile.
- (2) Vahetust vastu võttev korrapidaja või korrapidaja abi kontrollib üleantavate teenistusrelvade, erivahendite, ohjeldusmeetmete ja muude töövahendite olemasolu ja seisukorda.
- (3) Vahetust vastu võttev korrapidaja abi teatab avastatud puudustest oma vahetuse korrapidajale.

3. peatükk

Vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

1. jagu

Kinnipeetava vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

§ 18. Pääslla läbimise alusdokumendid

- (1) Isik võetakse vanglasse vastu „Vangistusseaduse” §-s 13 või 89 sätestatud dokumentide alusel.
- (2) Vanglast vabastamisel või tingimisi enne tähtaega vabastamisel läbib kinnipeetav pääslla vabastamisõendi või isikut tõendava dokumendi ja kohtuotsuse või kohtumääruse alusel.
- (3) Lühiajalise väljasõidu ja „Vangistusseaduse” §-s 22 sätestatud soodustuste kohaldamisel läbib kinnipeetav pääslla väljasõidutunnistuse alusel.
- (4) Lühiajalise väljaviimise korral, teise vanglasse või sama vangla avavanglaosakonda, tervishoiuteenuse osutaja juurde, uurimisasutusse, kohtusse või muul juhul vanglast väljapoole saadetav kinnipeetav läbib pääslla uurimisasutuse, kohtu või prokuratuuri kutse või vangla direktori kirjaliku korralduse alusel. Vangla direktori äraolekul võib erakorralise ja edasilükkamatu saateülesande täitmiseks anda korralduse kõrgeim vanglas viibiv vanglaametnik.
- (5) Ositi määratud karistuse kandmise korral läbib kinnipeetav pääslla kohtuotsuse ja isikut tõendava dokumendi alusel.

2. jagu

Muude isikute vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

§ 19. Vanglasse sisenemise alusdokumendid

- (1) Isik siseneb vanglasse järgmiste dokumentide alusel:
  - 1) töötõend või liikmetunnistus (edaspidi koos *töötõend*);
  - 2) alaline sissepääsuluba;
  - 3) ühekordne sissepääsuluba koos isikut tõendava dokumendiga.
- (2) Töötõendi alusel on lubatud vanglasse siseneda järgmistel isikutel:
  - 1) vanglateenistuse ametnik;
  - 2) Justiitsministeeriumi ametnik;
  - 3) kohtunik;
  - 4) prokurör;
  - 5) Eesti Advokatuuri liige;
  - 6) politseiametnik;
  - 7) päästeametnik;
  - 8) Maksu- ja Tolliameti ametnik;
  - 9) notar;
  - 10) Õiguskantsleri Kantselei teenistuja.
- (3) Alalise sissepääsuloa annab Justiitsministeerium või vangla direktor.
- (4) Ühekordse sissepääsuloa annab vangla direktor või tema määratud ametnik.
- (5) Kinnipeetavaga lühiajalisele või pikaajalisele kokkusaamisele tulnud isik siseneb vanglasse, kui taotletud kokkusaamine on kantud kokkusaamiste graafikusse, isikut tõendava dokumendi alusel.

§ 20. Vanglasse sisenemine ja isikule saatja määramine

- (1) Vanglasse sisenemisel tuvastatakse siseneja isik töötõendi, alalise sissepääsuloa või isikut tõendava dokumendi alusel.
- (2) Vanglasse ei lubata siseneda isikul, kellel esinevad alkohoolsete või narkootiliste ainete tarvitamise tunnused.
- (3) Isiku vanglasse sisenemine registreeritakse ja sisenemise aluseks olev dokument võetakse vanglas viibimise ajaks hoiule. Vanglasse menetlustoiminguid tegema tulnud ametnik ja Eesti Advokatuuri liige jätavad sisenemisel hoiule kas isikut tõendava dokumendi või töötõendi.
- (4) Sisenejale väljastatakse külastajakaart. Külastajakaarti ei väljastata vormiriietust kandvale ametnikule.
- (5) Külastajakaardi saanud isik on kohustatud kinnitama selle riietusel nähtavale kohale ja kandma külastajakaarti kogu vanglas viibimise aja. Külastajakaart tagastatakse vanglast väljumisel.
- (6) Sisenejale, kes ei tööta selles vanglas, määratakse vanglas viibimise ajaks saatja. Justiitsministeeriumi ja vanglateenistuse ametnik võib liikuda saatjata, kui ta on selleks soovi avaldanud.

§ 21. Vanglasse sisenemisel kaasa võtta lubatud asjad

- (1) Vanglasse siseneval isikul ei ole lubatud kaasa võtta kinnipeetavale vanglas keelatud esemeid ja aineid ning ebaotstarbekaid, suuremõtmelisi või vangla julgeolekut ohustavaid asju, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Vangla direktor võib kehtestada nimekirja esemetest ja ainetest, mida seoses töö- või teenistusülesannete täitmisega vanglasse siseneval isikul on lubatud kaasa võtta.
- (3) Justiitsministeeriumi ametnikul, relvastatud üksuse ülemal ja vangla direktoril on õigus vanglasse kaasa võtta tehniline vahend ning seda vangla territooriumil kasutada.
- (4) Avalikul teenistujal ja vanglas töötaval muul isikul on õigus vanglasse kaasa võtta tehniline vahend ning seda vangla territooriumil kasutada vangla direktori või tema määratud isiku kirjalikul loal.
- (5) Õiguskantsleri Kantslei teenistujal on seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks ning politseiametnikul, kohtunikul ja prokuröriil tõendite kogumiseks õigus võtta vanglasse kaasa tehniline vahend ja seda vangla territooriumil kasutada, kui sellest on vanglat eelnevalt teavitatud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- (6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5 nimetamata isikul on õigus vanglasse kaasa võtta salvestusseade, kaasaskantav arvuti ja digitaalne andmekandja ning neid vangla territooriumil kasutada vangla direktori või tema määratud ametniku loal, mis peab olema eelnevalt kooskõlastatud Justiitsministeeriumiga.
- (7) Muid tehnilisi vahendeid võivad lõigetes 3–5 nimetamata isikud võtta vanglasse kaasa vangla direktori või tema määratud ametniku loal.

§ 22. Relvaga vanglasse sisenemine

- (1) Relvaga vanglasse sisenemise loa annab vangla direktor.
- (2) Vanglas erakorralise sündmuse lahendamise ajal annab relvaga vanglasse sisenemise loa erakorralise sündmuse lahendamise juht.

§ 23. Vanglasse sisenemise ja vanglast väljumise registreerimine

- (1) Vanglasse siseneva ja vanglast väljuva isiku kohta registreeritakse temaga kaasas oleva tehnilise vahendi andmed. Tehnilise vahendi andmeid ei ole vaja registreerida, kui on tegemist vanglale kuuluva varaga.
- (2) Kui vanglasse sisenev või vanglast väljuv isik ei tööta selles vanglas, registreeritakse tema:
  - 1) ees- ja perekonnanimi;
  - 2) ametikoha ja ametiasutuse nimetus tööalase külastuse korral;
  - 3) saabumise põhjus;
  - 4) vanglasse sisenemise aluseks oleva dokumendi number;
  - 5) vanglasse sisenemise ja vanglast väljumise kuupäev ning kellaaeg;
  - 6) kaasas oleva tehnikavahendi andmed vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel.
- (3) Andmeid vanglasse sisenevate isikute kohta säilitatakse kolm aastat.

§ 24. Vanglast väljumine

- (1) Isiku vanglast väljumine registreeritakse ja võetakse tagasi talle väljastatud külastajakaart ning tagastatakse hoiule võetud dokument.

(2) Kui isik sisenes vanglasse tehnilise vahendi või relvaga, siis vanglast väljumisel kontrollitakse selle olemasolu.

§ 25. Relvastatud üksuse vanglasse sisenemine, vanglas viibimine ja vanglast väljumine

- (1) Relvastatud üksus siseneb vanglasse asekantsleri kirjaliku korralduse alusel.
- (2) Relvastatud üksuse liige võib relvaga siseneda vanglasse üksuse ülesande täitmiseks.
- (3) Relvastatud üksus võib vanglasse siseneda ka asekantsleri suulise korralduse alusel.
- (4) Relvastatud üksuse vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel registreeritakse relvastatud üksuse liikmete arv.
- (5) Relvastatud üksuse ülesannet täitvat üksuse liiget ning üksuse ülesande täitmiseks kasutatavat sõidukit ei otsita läbi vanglasse sisenedes ega vanglast väljudes.
- (6) Oma ülesannet täites või väljaõppel osaledes võivad relvastatud üksuse liikmed liikuda vanglas saatjata, kui nad ei soovi saatjat.

3. jagu Sõidukid

§ 26. Vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

- (1) Sõiduk koos juhiga siseneb vanglasse ja väljub vanglast sõidukite liikumiseks ettenähtud pääslaosa kaudu. Sõidukijuhile kohaldub käesoleva määruse §-des 19–24 sätestatud vanglasse sisenemise ja vanglast väljumise kord.
- (2) Muud sõidukis viibivad isikud väljuvad enne pääslat sõidukist ja sisenevad vanglasse isikute liikumiseks ettenähtud pääslaosa kaudu.
- (3) Kinnipeetavaid saavad vanglasse sisenevad ja vanglast väljuvad sõidukid ning ametnikud sisenevad vanglasse ja väljuvad vanglast sõidukite liikumiseks ettenähtud pääslaosa kaudu. Saatmisega tegelevatele ametnikele kohaldub käesoleva määruse §-des 19–24 sätestatud vanglasse sisenemise ja vanglast väljumise kord.

§ 27. Vanglasse sisenemise alus

- (1) Sõiduk siseneb vanglasse vangla direktori või tema määratud ametniku loal.
- (2) Justiitsministeeriumi ja vanglateenistuse sõiduk ning kinnipeetava saatmisülesannet täitev muu sõiduk ei vaja vanglasse sisenemiseks vangla direktori või tema määratud ametniku luba.
- (3) Sõiduki vanglasse sisenemise luba sisaldab järgmisi andmeid:
  - 1) sõiduki mark ja registreerimisnumber;
  - 2) juhi ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
  - 3) vanglasse sisenemise põhjus;
  - 4) vanglasse sisenemise aeg.
- (4) Veos toimetatakse vanglasse ja sealt välja loa või saatelehe alusel.

§ 28. Sõiduki vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel tehtavad toimingud

- (1) Vanglasse sisenev ja vanglast väljuv sõiduk ning selle veos otsitakse läbi.
- (2) Kinnipeetavaid saatva sõiduki vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel kontrollib vanglateenistuse ametnik sõidukis viibivate kinnipeetavate arvu vastavust saatedokumentides märgitule ja registreerib kinnipeetavate arvu.
- (3) Sõiduki vanglasse sisenemisel ja vanglast väljumisel registreeritakse järgmised andmed:
  - 1) sõiduki mark ja registreerimisnumber;
  - 2) sisenemise ja väljumise kuupäev ning kellaaeg;
  - 3) vanglasse sisse ja vanglast välja toimetatud veose liik;
  - 4) veose sihtkoht vanglas.

§ 29. Sõiduki liikumine vanglas

(1) Sõiduk, välja arvatud Justiitsministeeriumi ja sama vangla sõiduk, liigub vanglas vanglateenistuse ametniku saatel ja kindlal marsruudil.

(2) Sõidukijuht võib kinnipeetavatega suhelda üksnes põhjusel, mis tuleneb sõiduki viibimisest vangla territooriumil.

4. jagu Erakorralistel juhtudel vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

§ 30. Erakorralise sündmuse korral vanglasse sisenemine ja vanglast väljumine

(1) Vanglas erakorralise sündmuse lahendamiseks sisenevad isikud ja sõidukid vanglasse erakorralise sündmuse lahendamise juhi korralduse alusel ja viisil.

(2) Sisnemise ja väljumise kohta registreeritakse:

- 1) isikute arv ja nimed;
- 2) sõiduki liik, mark ja registreerimisnumber;
- 3) kuupäev ja kellaaeg;
- 4) vanglasse sisnemise põhjus.

(3) Andmed registreeritakse vanglas viibimise jooksul.

(4) Erakorralise sündmuse lahendamiseks vanglasse sisenevad sõidukid otsitakse vanglast väljumisel läbi. Läbi ei otsita vanglast väljuvat kiirabisõidukit, milles on raske terviseseisundiga isik.

4. peatükk Läbiotsimine

§ 31. Isiku läbiotsimine

(1) Vanglateenistuse ametnikul on õigus koos asjadega läbi otsida vanglasse sisenev ja vanglast väljuv isik või vanglas viibiv isik, välja arvatud „Vangistusseadus” §-s 26 nimetatud isikud ja ametiülesannete täitmiseiga seoses vanglasse sisenev Justiitsministeeriumi ametnik, relvastatud üksuse ülem, kohtunik, prokurör ja Õiguskantsleri Kantselei teenistuja.

(2) Põhjendatud kahtluse korral ja Justiitsministeeriumi vanglate osakonna karistuse täideviimise talituse määratud ametniku kooskõlastusel võib läbi otsida ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku.

(3) Enne läbiotsimist selgitatakse isikule, millised asjad on talle vanglas keelatud.

(4) Isikul ei lubata vanglasse siseneda keelatud esemetega või kui isik keeldub läbiotsimisest.

(5) Läbiotsimise tõhustamiseks võib kasutada metallidetektorit, riideid ja keha pealispinda läbivalgustavat seadet ning muid tehnilisi vahendeid või sellekohase väljaõppe saanud teenistuskooera.

§ 32. Kinnipeetava läbiotsimise kohustuslikkus

Kinnipeetava läbiotsimine on kohustuslik järgmistel juhtudel:

- 1) vanglasse sisnemisel ja vanglast väljumisel;
- 2) enne ja pärast lühiajalist ja pikaajalist kokkusaamist;
- 3) objekti läbiotsimise ajal, kui kinnipeetav viibib läbiotsimise ajal objektil;
- 4) kartserisse paigutamisel;
- 5) vanglasisesel saatmisel.

§ 33. Ruumide ja territooriumi läbiotsimine

(1) Vangla korraldab vähemalt korra kvartalis kõikide nende ruumide ja territooriumi läbiotsimise, kus tavapärastel viibivad või mida läbivad kinnipeetavad.

(2) Vangla direktor või tema määratud ametnik kinnitab hiljemalt eelmise kalendrikuu viimasel tööpäeval järgmise kalendrikuu plaanilise läbiotsimise kava (edaspidi *kava*), milles on päevade kaupa märgitud läbiotsitavad ruumid ning läbiotsimist juhtiva vanglateenistuse ametniku ees- ja perekonnanimi.

(3) Kava tehakse teatavaks läbiotsimist juhtivale vanglateenistuse ametnikule. Läbiotsimist teostavale ametnikule teeb läbiotsimist juhtiv vanglateenistuse ametnik vastava päeva kava teatavaks vahetult enne läbiotsimise algust.

(4) Mitut osakonda hõlmava (edaspidi *suuremahuline*) läbiotsimise kohta koostab vangla direktor või tema määratud ametnik läbiotsimisplaani, milles esitatakse järgmised andmed:

- 1) läbiotsimise eesmärk;
- 2) läbiotsimise aeg;
- 3) läbiotsitava objekti nimetus ja objekti iseloomustavad andmed;
- 4) läbiotsimistoimingute järjekord;
- 5) läbiotsimise tulemuste talletamise kord;
- 6) läbiotsimist teostavate ja julgestavate vanglateenistuse ametnike ning läbiotsimise juhi nimed;
- 7) läbiotsimise abivahendite loetelu;
- 8) muud asjakohased andmed.

(5) Läbiotsimisplaani tutvustatakse läbiotsimist teostavatele vanglateenistuse ametnikele vahetult enne läbiotsimise algust.

(6) Suuremahulise läbiotsimise kohta koostab vangla direktor või tema määratud ametnik läbiotsimise aruande. Aruanne sisaldab peale läbiotsimisplaanis olevate andmete läbiotsitud ruumide nimekirja, läbiotsimist teostanud ametnike nimesid ning leitud ja ära võetud esemete loetelu.

(7) Kui suuremahuline läbiotsimine toimus ette planeerimata ja läbiotsimisplaani ei olnud seetõttu võimalik koostada, koostatakse ainult läbiotsimise aruanne.

5. peatükk

Kinnipeetava saatmine

§ 34. Vanglasisesse saatmise üldsätted

(1) Saatmist teostab vanglaametnik. Vangla direktori kinnitatud nimekirja alusel võib saatmist teostada ka muu vanglateenistuse ametnik.

(2) Saatmine toimub üksnes saatmiskava või korrapidaja või korrapidaja abi korralduse alusel.

(3) Planeeritud saatmine nähakse ette saatmiskavas. Planeerimata saatmine toimub korrapidaja või korrapidaja abi korralduse alusel.

(4) Käesoleva peatüki sätteid ei kohaldata kinnipeetava suhtes, kes paikneb avavanglas või kinnise vangla osakonnas, mis vastab „Vangistusseaduses” sätestatud avavangla nõuetele ja milles kehtivad avavangla üldtingimused.

§ 35. Saatmiskava

(1) Saatmiskava koostatakse ühe ööpäeva, mitme ööpäeva, nädala või kuu kohta. Saatmiskava kinnitab vangla direktor või tema määratud ametnik. Saatmiskava kinnitatakse enne selle perioodi algust, mille kohta see on koostatud.

(2) Saatmiskavas märgitakse saadetavate kinnipeetavate kohta järgmised andmed:

- 1) kinnipeetava ees- ja perekonnanimi;
- 2) selle osakonna ja kambri number või nimetus, kuhu kinnipeetav on paigutatud, või selle piirkonna nimetus, kust kinnipeetav saadetakse, kui see piirkond ei ole kinnipeetava majutamiseks ettenähtud osakond;
- 3) selle piirkonna nimetus, kuhu kinnipeetav saadetakse, ja vanglateenistuse ametnik, kellele ta üle antakse;
- 4) saatmise aeg;
- 5) saatmise põhjus;
- 6) saatmise erinõuded, seahulgas ohjeldusmeetmete kohaldamine.

(3) Saatmiskava säilitatakse seitse aastat.

§ 36. Järelevalve saatmise ajal

(1) Saatja ülesanne on tagada saatmise ajal kinnipeetava õiguspärane käitumine ning välistada kinnipeetava suhtlemine kõrvaliste isikutega.

(2) Saatmise ajal toimunud õigusrikkumiste kohta koostab saatja ettekande ja olulisematest õigusrikkumistest teatab viivitamata korrapidajale või korrapidaja abile.

§ 37. Saadetava üleandmine

- (1) Saatmise sihtkohas antakse kinnipeetav üle saatmiskavas märgitud või korrapidaja korralduses nimetatud vanglateenistuse ametnikule.
- (2) Kinnipeetavat ei tohi jätta sihtpunktis järelevalveta või üle andmata teisele vanglateenistuse ametnikule.

6. peatükk Ravimite jagamine

§ 38. Ravimite jagamise korraldus

- (1) Vanglateenistuse ametnikud jagavad kinnipeetavatele ravimeid, järgides vangla tervishoiutöötaja poolt ettenähtud kogust ja aega.
- (2) Psühhotroopsete ja narkootiliste ravimite jagamise juures peab viibima tervishoiutöötaja.
- (3) Vanglateenistuse ametnik on kohustatud kontrollima, et kinnipeetav manustab ravimi.

7. peatükk Teenistusrelvade ja erivahendite kandmise ja kasutamise kord

§ 39. Tulirelva kandmise õigus

- (1) Tulirelva kandmise õiguse võib anda vanglateenistuse ametnikule siseministri 22. märtsi 2002. a määruses nr 53 „Teenistusrelvade liigid ning teenistusrelvade, nende laskemoona ja tulirelva osade käitlemise ja üleandmise kord” sätestatud korras.
- (2) Vanglateenistuse ametnik peab tulirelva kandmise õiguse säilitamiseks vähemalt üks kord poolaastas osalema tulirelva kasutamise koolitusel.

§ 40. Tulirelva kasutamine

- (1) Tulirelva kasutamist otsustades arvestab vanglateenistuse ametnik sündmuse laadi ja õigusrikkuja isikut ning sündmuse toimumise ajal valitsevat olukorda, sealhulgas kõrvaliste isikute ohutust.
- (2) Kui tegemist ei ole edasilükkamatu juhuga, hoiatab ametnik tulirelva kasutamisest arusaadavalt ja valju häälega.
- (3) Enne tulirelva kasutamise hoiatust võetakse tulirelv relva tüübile kohasesse haardesse, kabuuris olev relv võetakse kabuurist välja ning suunatakse ohuallikale.
- (4) Hoiatuslasku sooritamisel suunatakse see ohutus suunas, võimaluse korral vertikaalselt üles. Siseruumis on keelatud hoiatuslasku sooritada.
- (5) Ohuallika suunas lasu sooritamisel sihitakse ja tulistatakse õigusrikkujat ründamis-, vastupanu- või põgenemisvõimetuks muutmiseks võimaluse korral tema elu ja tervist vähim kahjustaval viisil. Õigusrikkumise jätkamisel kasutatakse ohuallika suhtes tulirelva seni, kuni ta on ohtliku tegevuse lõpetanud.

§ 41. Pärast tulirelva kasutamist tehtavad toimingud

- (1) Pärast lasu sooritamist hoiab ametnik tulirelva ohuallika suunas seni, kuni ta on veendunud, et ründe-, vastupanu- ja põgenemisoht on lõppenud.
- (2) Pärast esmase ohu lõppemise tuvastamist sooritab ametnik tulirelvaga ümbruse kontrolli mujalt tuleva rünnakuohu välistamiseks, eemaldab ohuallika juurest relva või relvana kasutatava eseme ning viib oma relva tagasi valmisolekuasendisse.
- (3) Kui tulirelva kasutamise vajadus on lõppenud, siis see kaitseriivistatakse ja paigutatakse asendisse, mis võimaldab teha edasisi teenistuslaseid toiminguid. Püstol kaitseriivistatakse ja asetatakse kabuuri.
- (4) Tulirelv laetakse tühjaks esimesel võimalusel pärast olukorra lahendamist.
- (5) Vajaduse korral kasutab ametnik õigusrikkuja suhtes ohjeldusmeetmeid.
- (6) Ametnik teavitab esimesel võimalusel korrapidajat või korrapidaja abi toimunud sündmusest ja tulirelva kasutamisest.

(7) Vajaduse korral osutab ametnik õigusrikkujale vältimatut abi. Õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimine tervishoiutöötaja poolt korraldatakse esimesel võimalusel pärast ründe-, vastupanu- ja põgenemisohtu lõplikku kõrvaldamist.

(8) Ametnik koostab esimesel võimalusel ettekande sündmuse kohta ning annab teavet vahetu sunni kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokollide koostamiseks.

§ 42. Teleskoopnuia kasutamine

(1) Kui tegemist ei ole edasilükkamatu juhuga, hoiatab ametnik teleskoopnuia kasutamisest arusaadavalt ja valju häälega.

(2) Teleskoopnuiaga lüüakse õigusrikkujat jäsemete, tuharate või abaluude piirkonda.

(3) Teleskoopnuia kasutamine õigusrikkuja suhtes lõpetatakse kohe, kui ründe-, vastupanu- või põgenemisoht on ära langenud.

§ 43. Pärast teleskoopnuia kasutamist tehtavad toimingud

(1) Pärast teleskoopnuia kasutamist õigusrikkuja suhtes hoiab vanglateenistuse ametnik teleskoopnuia jätkuvalt kasutusvalmis ja sooritab ümbruse kontrolli mujalt tuleva ohu välistamiseks. Õigusrikkuja juurest eemaldatakse relv või muu ohtlik ese.

(2) Pärast ohu lõppemise tuvastamist asetatakse teleskoopnuia hoidikusse.

(3) Vajaduse korral kasutab ametnik õigusrikkuja suhtes ohjeldusmeetmeid.

(4) Ametnik teavitab esimesel võimalusel peavalvekeskust toimunud sündmusest ja teleskoopnuia kasutamisest.

(5) Vajaduse korral osutab ametnik õigusrikkujale vältimatut abi. Õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimine tervishoiutöötaja poolt korraldatakse esimesel võimalusel pärast ründe-, vastupanu- ja põgenemisohtu lõplikku kõrvaldamist.

(6) Ametnik koostab esimesel võimalusel ettekande sündmuse kohta ning annab teavet vahetu sunni kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokollide koostamiseks.

§ 44. Gaasipihusti kasutamine

(1) Pisaravoolust esile kutsuvat gaasipihustit kasutatakse enesekaitseks või õigusrikkuja vastupanu- või põgenemisvõimetuks muutmiseks eeskätt siseruumides, kus on võimalik pihustist väljuvat gaasi piisava tõhususega suunata.

(2) Kui tegemist ei ole edasilükkamatu juhuga, hoiatab ametnik gaasipihusti kasutamisest selgesõnaliselt ja kõvahäälselt.

(3) Gaasipihustit kasutades hoidutakse õigusrikkujast ohutusse kaugusse. Gaasi pihustatakse õigusrikkuja suunas mõne sekundi jooksul astudes pihustamist alustades samm tagasi, et gaasi toime selle kasutajat ennast ei kahjustaks.

(4) Ametnik koostab esimesel võimalusel ettekande sündmuse kohta ning annab teavet vahetu sunni kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokollide koostamiseks.

§ 45. Pärast gaasipihusti kasutamist tehtavad toimingud

(1) Pärast gaasipihusti kasutamist kasutab ametnik õigusrikkuja suhtes vajaduse korral ohjeldusmeetmeid.

(2) Ametnik teavitab esimesel võimalusel peavalvekeskust toimunud sündmusest ja gaasipihusti kasutamisest.

(3) Vajaduse korral osutab ametnik õigusrikkujale vältimatut abi. Õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimine tervishoiutöötaja poolt korraldatakse esimesel võimalusel pärast ründe-, vastupanu- ja põgenemisohtu lõplikku kõrvaldamist.

(4) Ametnik koostab esimesel võimalusel ettekande sündmuse kohta ning annab teavet vahetu sunni kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokollide koostamiseks.

§ 46. Vahetu sunni kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimine

(1) Vahetu sunni kasutamine ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrolli tulemus protokollitakse esimesel võimalusel pärast kinnipeetava suhtes füüsilise jõu, teenistusrelva, erivahendi või ohjeldusmeetme kasutamist ja ohjeldusmeetmete kasutamise korral vajadusel ka nende kasutamise ajal (lisa).

(2) Protokollis märgitakse selle kinnipeetava ees- ja perekonnanimi, kelle suhtes vahetut sunni kasutati, tema isikukood, talle määratud osakonna ja kambri number ning vahetu sunni kasutamise põhjus, aeg või ajavahemik ja koht.

(3) Protokollis kirjeldatakse olukorra lahendamiseks kasutatud teenistusrelvade, erivahendite ja ohjeldusmeetmete ning füüsilise jõu kasutamist.

(4) Protokollis märgitakse, milline ametnik ja mis põhjusel otsustas vahetu sunni kasutamise ning kas vahetut sunni kasutanud ametnik hoiatas õigusrikkujat enne selle kasutamise eest ja kes olid juuresviibinud ametnikud.

(5) Protokollis märgitakse tervishoiutöötaja, kes kontrollis õigusrikkuja terviseseisundit pärast vahetu sunni kasutamist või selle kasutamise ajal, ning kontrollimise aeg ja tulemus.

(6) Protokollis võib kajastada ka muid olulisi asjaolusid.

8. peatükk Rakendussätted

§ 47. Käesoleva määruse § 3 lõike 1 punktide 1 ja 3 kohaldamise erisused

Enne käesoleva määruse jõustumist paigaldatud vangla piirde hoiatustahvlid vahetatakse välja uute, käesoleva määruse § 3 lõike 1 punktides 1 ja 3 sätestatud tekstiga hoiatustahvlite vastu, kui seda on vaja teha tulenevalt hoiatustahvli seisukorrast.

§ 48. Määruse kehtetuks tunnistamine

Justiitsministri 1. aprilli 2003. a määrus nr 23 „Vangistuse ja eelvangistuse täideviimise üle järelevalve korraldamine” (RTL 2003, 45, 658; 2009, 89, 1297) tunnistatakse kehtetuks.

§ 49. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. oktoobril 2011. a.

Kristen Michal
Minister

Margus Sarapuu
Kantsler

[Lisa](#) Füüsilise jõu, teenistusrelva, erivahendi või ohjeldusmeetme kasutamise ja õigusrikkuja terviseseisundi kontrollimise protokoll